

YSTÄVYKSET OVAT TAVANNEET TOISENSA

Viime päivinä ovat ulkomaalaiset sanomalehdet, jotka seuraavat äärettömän huolellisesti poliittisen kriisin kehitystä Venäjällä, tuoneet useita mielenkiintoisia viestejä zemstvomiesten ja osvobozhdenijelaisten toimista. Tässä nämä viestit.

„Aatelismarsalkkojen konferenssi Pietarissa on kaksi tuntia kestäneen pohdinnan jälkeen päässyt täydelliseen sopimukseen sisäasiain ministerin kanssa” Valtakunnanduuman „vaalien suhteen” („Vossische Zeitung”⁷⁶, 16. syyskuuta). „Venäjän kaikista lääneistä ja kaupungeista tiedoitetaan valitsijain suurimman osan olevan aivan välinpitämätön saamiensa poliittisten oikeuksien suhteen” (sama). Golovin (Moskovan läänin zemstvohallinnon puheenjohtaja) käy neuvotteluja Durnovon (Moskovan kenraalikuvernöörin) kanssa luvasta zemstvomiesten edustajakokouksen pitämiseen. Durnovo sanoi Golovinille, että hän on täysin myötämielinen zemstvomiehille, mutta että hänen on käsketty kaikin mokomin asettaa esteitä edustajakokoukselle. Golovin viittasi professorien edustajakokoukseen. Durnovo vastasi, että „se on aivan eri asia, sillä ylioppilaat piti joka tapauksessa saada palaamaan opintoihin” („Frankfurter Zeitung”^{*}, 17. syyskuuta). „Zemstvomiesten edustajakokous Moskovassa on saanut luvan kokoontua syyskuun 25 p:nä käsittelemään vaaliohjelmaa ehdolla, että se pysyy tarkasti tämän kysymyksen puitteissa” („Times”^{**}, 18. syyskuuta, sähkösanoma Pietarista). „Hra Golovin kävi tänään kenraalikuvernöörin luona

* — „Frankfurtin Lehti”. Toim.

** — „Ajat”. Toim.

neuvottelemassa zemstvomiesten tulevasta edustajakokouksesta. Hänen ylhäisyytensä ilmoitti, että edustajakokouksen pitämiseen on annettu lupa, mutta että sen ohjelma pitää rajoittaa kolmeen kysymykseen: 1) zemstvojen ja kaupunkien osallistuminen Valtakunnanduuman vaaleihin; 2) vaalikamppailun järjestäminen; 3) zemstvojen ja kaupunkien osallistuminen nälänhädässä olevien auttamiseen” (sama, sähkösanoma Moskovasta).

Ystävykset ovat tavanneet toisensa ja ystävykset ovat tehneet sopimuksen. Sopimus Golovinin (zemstvopuolueen johtaja) ja Durnovon välillä on saatu aikaan. Vain pikku lapset saattaisivat olla näkemättä sitä, että sopimus perustuu kummankinpuolisiin myönnytyksiin, periaatteeseen *do ut des* (minä annan sinulle, sinä annat minulle). On selvää, minkä myönnytyksen itsevaltius on tehnyt: se on antanut luvan pitää edustajakokouksen. Mitä myönnytyksiä on tehnyt zemstvopuolue (tai osvobozhdenijelaisten puolue? Allah niistä selvän ottakoon! Ja kannattaako sitä edes selvitellä?), siitä ei kukaan puhu. Porvaristolla on täysi syy salata itsevaltiuden kanssa käymänsä neuvottelut. Mutta vaikka emme tiedä yksityiskohtia, seikkaperäisyyksiä, niin tiedämme mainiosti porvariston tekemien myönnytysten olemuksen. *Porvaristo lupasi itsevaltiudelle vähentää valankumouksellista intoaan*, joka ilmeni siinä, että Petrunkevitchia pidettiin hovissa entisenä vallankumousmiehenä... *Porvaristo lupasi alennukseen vastata alennuksella*. Alennuksen suuruutta emme tiedä. Mutta me tiedämme, että porvariston „pyytämä hinta” oli kahtalainen: kansaa varten — monarkinen perustuslaki ja kaksi kamaria; tsaaria varten — kansan edustajain koollekutsuminen ja siinä kaikki (sillä suuremmasta zemstvomiesten kuuluisa valtuuskunta ei rohjennut Nikolai II:lle puhua). Juuri tästä kahtalaisesta pyydetystä hinnasta porvaristo lupasi nyt alennusta itsevaltiudelle. *Porvaristo lupasi olla uskollinen alamainen, lojaalinen, legaalinen* *.

Ystävykset ovat tavanneet toisensa ja ystävykset ovat sopineet keskenään.

* 21 p:nä syyskuuta uutta lukua ulkomaalaisissa sanomalehdissä tiedoitettiin Pietarista, että zemstvo-edustajakokouksen byroo on saanut paljon ilmoituksia, joissa kieltäydytään osallistumasta edustajakokoukseen syyskuun 25 p:nä sen vuoksi, että *hallitus on huomattavasti karsinut edustajakokouksen ohjelmaa*. Emme mene takuuseen tämän uutisen todenperäisyydestä, mutta huhunakin se ehdottomasti on vahvistuksena mielihiteellemme Golovinin ja Durnovon neuvottelujen merkityksestä.

Suunnilleen samaan aikaan alkoivat tavata toisiaan ja sopia keskenään muutkin ystävykset. Pörssilehti „Frankfurtin Lehden” Pietarin kirjeenvaihtaja tiedoittaa (15 pnä syyskuuta), että on pidetty „Osvobozhdenije-liiton” salainen edustajakokous nähtävästi Moskovassa. „Kokouksessa päätettiin muuttaa „Osvobozhdenije-liitto” *demokraattis-perustuslailliseksi puolueeksi*. Tämän ehdotuksen tekivät „Osvobozhdenije-liittoon” kuuluvat zemstvomiehet, ja edustajakokous (vai konferenssi?) hyväksyi sen yksimielisesti. Sitten valittiin „Osvobozhdenije-liiton” 40 jäsentä laatimaan ja toimittamaan *puolueen ohjelmaa*. Tämä valiokunta aloittaa piakkoin työnsä”. Pohdittiin kysymystä Valtakunnanduudesta. Viikkaan keskustelun jälkeen päätettiin *osallistua vaaleihin*, „mutta kuitenkin sillä ehdolla, että valituiksi tulleet puolueen jäsenet eivät osallistuisi Valtakunnanduumaan sitä varten, että puuhailisivat juoksevilla asioissa, vaan sitä varten, että jatkaisivat taistelua itse Duuman sisällä”. Keskustelussa viitattiin siihen, että laaja (tai kaikinpuolinen, weitgehender) boikotti ei ole mahdollista, vaikka vain sellaisessa boikotissa olisi järkeä. (Eikö teidän kokouksessanne, herrat, kukaan todellakaan huudahtanut: älä sano: en voi, vaan sano: en halua? „Proletarin” toimituksen huomautus.) Mutta kokous on sitä mieltä, että Valtakunnanduuma on hyvä tanner demokraattisten aatteiden propagointia varten. „Jokainen todellinen kansan ystävä”, on kokouksen pöytäkirjassa sanottu, „jokainen vapauden ystävä menee Valtakunnanduumaan vain taistellakseen perustuslaillisen valtion puolesta”. (Muistakaapa osvobozhdenijelaista S. S:ää, joka selitti kaikille ja jokaiselle, että radikaalisen intelligenssin painopisteenä on vaalioikeuden laajentaminen, mutta zemstvomiesten, tilanherrojen ja kapitalistien painopisteenä Valtakunnanduuman oikeuksien laajentaminen. „Proletarin” toimitus.) „Samalla kokous mainitsi siitä, että Duuman demokraattisten jäsenten on tässä taistelussa huomioitava *täydellinen välien katkaiseminen nykyiseen hallitukseen* (kursivoitu originaalissa) eikä heidän pidä pelätä tätä välien katkaisemista. Näitä kokouksen päätöksiä tullaan luonnollisesti painattamaan ja levittämään”. („Proletarin” toimituksella ei toistaiseksi ole tuota lehtistä eikä tietojakaan siitä Venäjältä.) „„Osvobozhdenijelaisten”, kuten „Osvobozhdenije-liiton” jäsenet itseään nimittävät, vaikutusvalta on hyvin suuri. Heihin

kuuluu mitä erilaisimpien yhteiskuntapiirien edustajia, heidän johdossaan on zemstvotoimihenkilöitä. Sen vuoksi heidän vaaliagitaatiollaan heille läheisissä yhteiskuntapiireissä, jotka ovat sensusvaatimuksia vastaavia, on oleva suuri merkitys. Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö osvobozhdenijelaisten vahva ydinjoukko tunkeutuisi Valtakunnanduumaan ja muodostaisi siellä vasemmistoa heti, kun Valtakunnanduumasta tulee oikea kansan edustuslaitos. Jos nämä radikaalit onnistuvat saamaan puolelleen maltillisten zemstvojen ja kaupunkien ehdokkaat, niin asia saattaa mennä perustavan kokouksen julistamiseen saakka.

Venäjän poliittisten puolueiden osallistuminen vaaleihin on näin muodoin nähtävästi ratkaistu kysymys, sillä myöskin „Liittojen liitto” on loppujen lopuksi alkanut puoltaa osallistumista. Duuman vaaleja vastaan agitoi ainoastaan juutalaisten Bund, ja sitä paitsi työläiset eri kaupungeissa järjestävät suuria kokouksia protestoiden kategorisesti Valtakunnanduuma *vastaan*, josta heidät on suljettu pois”...

Näin kirjoittaa Venäjän vallankumouksen historiaa saksalaisen porvarillisen sanomalehden kirjeenvaihtaja. Hänen tiedonannoissaan on luultavasti erinäisiä virheitä, mutta yleensä ne epäilemättä ovat lähellä totuutta,— luonnollisesti tosiasiaihin eikä ennustelujen suhteen.

Mikä on hänen kuvaamiensa tosiasiaihin todellinen ajatus?

Venäjän porvaristo, kuten olemme jo satoja kertoja osoittaneet, on meklarina tsaarin ja kansan välillä, vallan ja vallankumouksen välillä, haluten käyttää viimeksi mainittua turvatakseen *itselleen* vallan luokkaetujensa hyväksi. Siksi, niin kauan kuin se ei ole saanut valtaa, sen *täytyy* pyrkiä „ystävyyteen” sekä tsaarin että vallankumouksen kanssa. Ja niin se pyrkiikin. Tunnetun Golovinin se lähettää rakentamaan ystävyyttä Durnovon kanssa. Anonyymitöhortelijän se lähettää rakentamaan ystävyyttä „kansan”, vallankumouksen kanssa. Siellä ystävykset tapasivat toisensa ja sopivat keskenään. Täällä he ojentavat kätensä, nyökyttävät suopeasti päätään, lupaavat olla todellisia kansan ystäviä, vapauden ystäviä, vannovat osallistuvansa Duumaan vain taistelua varten, yksinomaan taistelua varten, vakuuttavat katkaisevansa kokonaan, katkaisevansa lopullisesti välinsä nykyiseen hallitukseen, lupailevat jopa perustavan kokouksen julistamisen perspektiiviäkin. He tekeytyvät radikaalisiksi, hyöriivät vallankumouksellisten

edessä, mielistelevät heitä saadakseen kansan ja vapauden ystävien nimen, he ovat valmiit lupailemaan mitä hyvänsä,— *ehkäpä nykäiseel!*

Ja nykäisikin. Nykäisi uusi „Iskra”, Parvus etunenässä. Ystävykset tapasivat toisensa ja alkoivat neuvottelut sopimuksesta. Osvobozhdenijelaisilta, jotka menevät Duumaan, on otettava vallankumouksellinen sitoumus, — huutaa Tsherevanin („Iskra” № 108).— Me olemme suostuvaisia, täysin suostuvaisia,— vastaavat osvobozhdenijelaiset.— Me julistamme perustavan kokouksen. On harjoitettava painostusta, jotta valittaisiin ainoastaan päättäväisiä vapaan ja demokraattisen edustuslaitoksen kannattajia, — toistaa Tsherevaninin jäljestä Martov (Wienin „Työväen Lehti”, käännös „Proletarissa” № 15).— No tietysti, tietysti,— vastaavat osvobozhdenijelaiset,— me olemme, totta tosisesti, kaikkein päättäväisimpiä, me katkaisemme täydellisesti välimme nykyiseen hallitukseen. On muistutettava heille, että he ovat velvolliset edustamaan kansan etuja, on pakoitettava heidät edustamaan kansan etuja,— jyrisee meidän Ledru-Rollin'imme⁷⁷, Parvus.— O, kyllä,— vastaavat osvobozhdenijelaiset.— Me olemme pöytäkirjaankin merkinneet, että olemme todellisia kansan ystäviä, vapauden ystäviä. Pitää perustaa poliittisia puolueita,— vaatii Parvus.— Valmis on,— vastaavat osvobozhdenijelaiset.— Me jo nimitämme itseämme perustuslaillis-demokraattiseksi puolueeksi.— Pitää olla selvä ohjelma,— vaatii Parvus.— Hyvänen aika,— vastaavat osvobozhdenijelaiset,— olemmehan panneet neljäkymmentä henkeä kirjoittamaan ohjelmaa, ja panemme kuinka paljon tahansa, hyvänen aika!..— On tehtävä sopimus siitä, että sosialidemokraatit kannattavat osvobozhdenijelaisia,— lausuvat lopuksi kaikki uusiskralaiset kuorossa. Osvobozhdenijelaiset vuodattavat liikituksen kyöneleitä. Golovin tekee onnitteluvisiitin Durnovon luo.

Ketkä tässä ovat komediantteja ja kenet on saatettu naurunalaiseksi?

„Iskran” taktiikan kaikki virheet Duumaa koskevassa kysymyksessä ovat nyt johtaneet niiden luonnolliseen ja kiertämättömään lopputulokseen. Se häpeällinen osa, jota „Iskra” näytteli sotiessaan aktiivisen boikotin aatetta vastaan, on nyt kaikkien ja jokaisen nähtävissä. Nyt on selvää, kenelle *on ollut hyötyä* „Iskran” taktiikasta. Monarkistisen porvariston enemmistö on haudannut aktiivisen boikotin

aatteen. Venäjän sosialidemokratian enemmistö tulee kiertämättä hautaamaan „Iskran” taktiikan.

Parvus innostui niin kovasti, että alkoi puhua muodollisesta sopimuksesta osvobozhdenijelaisten („demokraattien”) kanssa, osvobozhdenijelaisten ja sosialidemokraattien sitomisesta yhteen yhteisellä poliittisella vastuunalaisuudella, kannatuksesta, jonka sosialidemokraatit antavat osvobozhdenijelaisille, tarkasti määriteltyjen ehtojen ja vaatimusten perusteella,— luultavasti jopa uusiskralaisetkin tulevat sanoutumaan irti tuollaisesta järjettömyydestä ja tuollaisesta häpeästä. Mutta Parvus on vain suorasukaisemmin ja karkeammin esittänyt uusiskralaisuuden perusajatuksen. Parvusin ehdottama muodollinen kannatus on vain kiertämätön johtopäätös siitä *moraalisesta* kannatuksesta, jota uusi „Iskra” on koko ajan antanut monarkistiselle porvaristolle tuomitessaan Duuman aktiivisen boikotoinnin ja puolustaessaan demokraattien Duumaan menemisen ajatusta sekä leikkiessään parlamentarismia sellaisissa oloissa, jolloin ei ole olemassa mitään parlamenttia. Eihän suotta sanottu: meillä ei ole vielä parlamenttia, mutta parlamenttikretinismiä on vaikka kuinka paljon.

Uusiskralaisten perusvirhe on tullut näkyviin. He ovat koko ajan sulkeneet silmänsä *sopimusteorialta*, tuolta osvobozhdenijelaisuuden tärkeimmältä poliittiselta teorialta, tuolta Venäjän porvariston luokka-asenteen ja luokkaetujen syvimmältä ja varmimmalta ilmaukselta. He ovat painostaneet ja painostavat asian toista puolta, porvariston ja itsevaltiuden välisiä selkkauksia, ja jättäneet varjoon asian toisen puolen: porvariston *sopimuksen* itsevaltiuden kanssa kansaa vastaan, proletariaattia vastaan, vallankumousta vastaan. Mutta kuitenkin juuri tämä asian toinen puoli nousee yhä enemmän etualalle ja saa yhä tuntuvammin perusluontoisen merkityksen joka askelella, jonka Venäjän vallankumous ottaa eteenpäin, joka kuukausi, jolla pitkitetään porvarillisille järjestyksen kannattajille niin sietämätöntä tilannetta.

Uusiskralaisten perusvirhe on vienyt siihen, että he arvioivat kerrassaan väärin ne keinot, joiden avulla sosialidemokratia käyttää hyväkseen porvariston ja itsevaltiuden välisiä selkkauksia, ne keinot, joita käyttäen meidän ponnistuksillamme *lietsotaan* noita selkkauksia. Niin, meidän velvollisuutemme on ehdottomasti ja aina lietsoa noita

selkkauksia, sekä ilman Duumaa että ennen Duumaa ja Duumassa, jos se kokoontuu. Mutta tämän lietsomisen *keinoa* uusiskralaiset eivät näe lainkaan siellä, missä se pitäisi nähdä. Sen sijaan, että lietsoisivat tulta särkemällä ikkunat ja antamalla työläiskapinoiden vapaan ilmavirran tulvehtia vapaasti sisään, he kyhäilevät hikipäässä leikki-palkeita ja lietsovat osvobozhdenijelaista vallankumouksellista intoa narrimaisilla vaatimuksilla ja ehdoilla, joita he esittävät osvobozhdenijelaisille.

Niin, meidän on tuettava porvaristoa aina, kun se esiintyy vallankumouksellisesti. Mutta tämä tuki on meillä aina ollut (palauttakaa mieleen „Zarjan” ja vanhan „Iskran” suhde „Osvobozhdenijeen”) ja tulee vallankumouksellisella sosialidemokratiolla aina olemaan ennen kaikkea ja suurimmaksi osaksi tämän, luvallanne sanoen, „demokraattisen” porvariston jokaisen virheellisen askelen säälimätöntä paljastamista ja häpeällä leimaamista. Sikäli kun me voimme vaikuttaa porvariston demokratismiin, tulee tämä vaikutus olemaan reaalista vain silloin, kun porvarillisen demokraatin jokainen esiintyminen työläisten edessä, tietoisten talonpoikien edessä on oleva tämän porvariston kaikkien petosten, kaikkien virheiden tuomitsemista, tuomitsemista sen vuoksi, että lupaukset on jätetty täyttämättä, että elämä ja teot ovat kumonnet kauniit sanat. Kun tämä porvaristo huusi eilen koko Euroopan kuullen Duuman boikotoinnista, mutta jo tänään menetteli halpamaisesti, otti lupauksensa takaisin, tarkisti uudestaan päätöksensä, muutti päätöslauselmansa, pääsi sopimukseen kaikkien Durnovoitten kanssa legaalisista toimintatavoista,— niin meidän ei pidä tukea moraalisesti noita valehtelijoita ja itsevaltiuden lakeijoita, ei pidä antaa heidän selviytyä pälkähästä, ei pidä päästää heitä työntämään nokkaansa työläisten luo uusine lupauksineen (jotka yhtä varmasti lentävät hornan tuuttiin, kun Duuma muuttuu lakia neuvottelevasta lakiasäättäväksi), ei, meidän pitää leimata heidät häpeällä ja selittää koko proletariaatille, että tämän porvarillisen „demokratian”, näiden perustuslain ja Trepovin keskenään sovittelijain, sosialidemokratian ja osvobozhdenijelaisuuden keskenään sovittelijain uudet petokset ovat kiertämättömiä ja väistämättömiä. Meidän pitää todistaa ja osoittaa kaikille työläisille, muun muassa senkin perusteella, kuinka porvaristo pettää kansaa boikottikysymyksessä,— osoittaa, että kaikki nuo Petrunkevitshit

ja kumpp. ovat jo aivan varttuneita Cavaignac'ejja ja Thiers'ejä⁷⁸.

Olettakaamme, ettemme selviydy tämän Duuman hajoittamisen tehtävästä ennen sen ilmaantumista maailmaan. Olettakaamme, että Duma on kokoontunut. Siinä ovat kiertämättömiä perustuslakiselkkaukset, sillä porvaristo ei voi olla pyrkimättä valtaan. Meidän velvollisuutemme on silloinkin tukea tuota pyrkimystä, sillä perustuslaillinen järjestelmä antaa yhtä ja toista proletariaatillekin, sillä porvariston vallassaolo luokkana raivaa maaperää meidän taistelullemme sosialismin puolesta. Kaikki se on niin. Mutta tässä ei lopu, vaan nimenomaan vasta alkaa peruserimielisyytemme uuden „Iskran” kanssa. Tämä erimielisyys ei koske kysymystä siitä, onko tuettava porvarillista demokratiismia, vaan se koskee kysymystä siitä, millä sitä on vallankumouksen kaudella tuettava, miten sitä on painostettava. Puolustelemalla porvarienv petturuutta tai sulkemalla silmänsä siltä, ehättämällä tekemään heidän kanssaan sopimuksia, kiiruhtamalla leikkimään parlamentarismia, ottamalla heiltä lupauksia ja sitoumuksia te saavutatte vain sen, että *he painostavat teitä etkä te heitä!* Me olemme eläneet vallankumouksen päiviin. Pelkän kirjallisuuden kautta harjoitetavan painostuksen aika on jo mennyt. Parlamenttipainostuksen aika ei ole vielä koittanut. *Todellisenä* painostuksena, eikä leikkipainostuksena, voi olla *vain* kapina. Kun kansalaissota on levinnyt koko maahan, — niin silloin painostetaan sotilasvoimalla, suoranaishalla taistelulla, ja kaikki muut painostusyritykset ovat tyhjämpäiväinen ja surkea fraasi. Ei yksikään ihminen ole vielä rohjennut väittää, että kapinan aika Venäjällä on mennyt ohi. Ja kun asia on kerran siten, — niin mikä tahansa syrjäytyminen kapinatehtävästä, kaikkalainen kapinan välttämättömyyden kieltäminen, kaikkalainen porvarilliselle demokratialle esittämässämme vaatimuksissa oleva kapinaan osallistumisvaatimuksen „helpottaminen” on aseiden laskemista porvariston edessä, on proletariaatin muuttamista porvariston perässä laahustajaksi. Proletariaatti ei ole vielä missään koko maailmassa eikä kertaakaan laskenut asetta käsistään, kun on alkanut vakava taistelu, se ei ole vielä kertaakaan antanut perään siron ja riiston kirotuille peruille mittemättä voimiaan vihollisen kanssa. Siinä ovat nyt painostukseen käytettävät aseemme, painostukseen pantavat toi-

veemme. Ei kukaan voi ennustaa taistelun tulosta. Jos proletariaatti voittaa, niin vallankumousta tulevat tekemään työläiset ja talonpojat eivätkä Golovinin ja Struvin. Jos proletariaatti lyödään hajalle, niin porvaristo saa silloin itselleen uusia perustuslaillisia palkintoja avunannostaan itsevaltiudelle tässä taistelussa. Silloin, ja vasta silloin, alkaa uusi aikakausi, uusi sukupolvi nousee esiin, toistuu Euroopan historia, parlamentarismista tulee joksikin aikaa koko politiikan todellinen koetinkivi.

Te tahdotte nyt heti painostaa? — valmistelkaa kapinaa, julistakaa sitä, järjestäkää sitä. Vain kapina antaa mahdollisuuden siihen, että Duuma-komedia ei olisi Venäjän porvarillisen vallankumouksen loppuna, vaan että siitä tulisi täydellisen demokraattisen kumouksen alku, kumouksen, joka sytyttää proletaaristen vallankumousten palon kaikkialla maailmassa. Vain kapina on takeena siitä, että „yhdistetystä Landtag’istamme” tulee ei-frankfurtilaista tyyppiä olevan perustavan kokouksen preludio, että vallankumous ei pääty pelkästään maaliskuun 18 päivään (1848), että meillä tulee olemaan, paitsi heinäkuun 14 päivä (1789), myöskin elokuun 10 päivä (1792). Vain kapina, eikä osvobozhdenijalaisilta otetut allekirjoitukset, on oleva takeena siitä, että osvobozhdenijelaisten riveistä voi nousta erinäisiä Johann Jacobi’ja ⁷⁹, jotka golovinilaisen matelevaisuuden iljettävyys loppujen lopuksi työntää pois luotaan, jotka viime hetkellä lähtevät taistelemaan vallankumouksen puolesta proletariaatin ja talonpoikaiston riveissä.

„Proletari” № 18,
syyskuun 26 (13) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan